

Knjiženje inventurnih viškova i manjkova utvrđenih godišnjim popisom

Igor Milinović, mag. oec

U RiPup-u br. 11/2022 u članku „Provođenje godišnjeg popisa (inventure) kod poduzetnika“ pisali smo o načinu provođenja godišnjeg popisa (inventure) kod poduzetnika. U ovom članku detaljnije pojašnjavamo knjiženje nastalih inventurnih viškova i manjkova utvrđenih godišnjim popisom kod trgovačkih društava i drugih obveznika poreza na dobit.

1. Inventurni višak/manjak

Usporedbom knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom komisije konstatiraju određene inventurne razlike koje se iskazuju kao višak ili manjak. Polazeći od svrhe popisa izvještaji popisnih komisija trebali bi sadržavati i mišljenje o uzrocima o nastalim viškovima i manjkovima, kao i o primjerenosti kala, rasteća, kvara i loma s obzirom na dopuštene veličine prema aktu društva koji to regulira, te prijedloge za ispravak vrijednosti, trajni otpis, odnosno rashodovanje pojedinih vrijednosti.

Kod popisa potraživanja i obveza komisije trebaju iskazati svoje mišljenje o primjerenosti i pravodobnosti poduzetih mjera za naplatu potraživanja te dati prijedlog ispravka vrijednosti ili trajnog otpisa za potraživanja čija je naplata neizvjesna. Kod popisa obveza treba se kritički osvrnuti i na veličinu i starost obveze.

Viškovi utvrđeni godišnjim popisom dugotrajne i/ili kratkotrajne imovine najčešće su rezultat knjigovodstvenih pogrešaka (kao što su: nepravovremeno evidentiranje svih ulaznih računa ili neevidentiranje izlaza, zamjena artikla i slično). **Za tako utvrđene viškove ne nastaje obveza plaćanja PDV-a jer takav višak nema obilježje prometa.** Porezna obveza će nastati tek u trenutku kad se taj višak stavi u promet odnosno isporuči kupcu.

U slučaju utvrđenih **manjkova** društvo mora ispitati podliježu li ili ne oporezivanju PDV-om.

Manjkovi koji NE podliježu oporezivanju PDV-om su manjkovi:

- nastali kao tehnološki manjak, kalo, rastep, kvar i lom do iznosa utvrđenog Odlukom nadležne komore, strukovne grupacije ili aktima društva. Tehnološki manjak nastao u procesu proizvodnje smatra se porezno priznatim manjkom do visine utvrđene normativima prema vrsti djelatnosti odnosno do visine utvrđene zakonima o posebnim porezima odnosno trošarinama za proizvode koji podliježu plaćanju tih poreza. Normativi

mogu biti utvrđeni od strane poreznog obveznika ili strukovne grupacije, a ako ih nema Porezna uprava normative u pojedinim slučajevima procjenjuje na temelju međuovisnosti između prihoda i rashoda (primitaka i izdataka) putem normativa utroška materijala, energije, rada i drugih proizvodnih čimbenika.

- nastali zbog neodgovarajuće kvalitete, protoka vremena, zastare, ako je pri utvrđivanju činjeničnog stanja bio prisutan ovlašten djelatnik Porezne uprave ili ako porezni obveznik raspolaže odgovarajućom dokumentacijom nadležnih tijela ili pravnih osoba o količini i vrsti preuzetih dobara koja su dana na zbrinjavanje ili uništenje. Manjak dobara zbog protoka roka trajanja ne može biti porezno priznat ako je porezni obveznik ta dobra nabavio unutar tri mjeseca prije isteka otpisnog roka. Iznimno navedeno se ne primjenjuje na dobra čiji je rok trajanja manji od tri mjeseca kao i na dobra donirana sukladno čl. 26. st. 6. Pravilnika o PDV-u. Porezno priznatim manjkom dobara smatrat će se isporuke hrane bez naknade (doniranje) koje porezni obveznik obavlja u svrhu sprječavanja njenog uništavanja, zaštite okoliša i pomoći krajnjim primateljima sukladno posebnom propisu o doniranju hrane i hrane za životinje, isključivo neprofitnim pravnim osobama koje humanitarnu djelatnost obavljaju u skladu s posebnim propisima i registrirane su kao posrednici koji sudjeluju u lancu doniranja hrane, do 2% prihoda odnosno primitaka prethodne godine. Za obračun vrijednosti isporuka koje se smatraju porezno priznatim manjkom uzima se nabavna vrijednost takve hrane (bez PDV-a). Porezni obveznici koji obavljaju donacije hrane, a nisu poslovali u prethodnoj godini obvezni su u posljednjem razdoblju oporezivanja tekuće godine izvršiti ispravak ako su prešli 2% prihoda te godine. U slučaju elementarnih nepogoda porezno priznatim manjkom

dobara smatrat će se i isporuke koje se obave izravno krajnjim primateljima sukladno posebnom popisu o doniranju hrane i hrane za životinje.

- nastali djelovanjem više sile (elementarne nepogode), ratnih razaranja i provalnih krađa do visine utvrđene očevidnikom nadležnog tijela za procjenu štete.

Manjkovi koji podliježu oporezivanju PDV-om su manjkovi:

- za koje se tereti odgovorna osoba (radnik, član uprave, član društva);
- kalo, rastep, kvar i lom nastao u većem iznosu od iznosa utvrđenog Odlukom nadležne komore, a za koju se ne tereti odgovorna osoba već predstavlja rashod poduzetnika;
- tehnološki manjak iznad normativa;
- koji su utvrđeni bez prisutnosti ovlaštene osobe iz Porezne uprave, a odnosi se na neodgovarajuću kvalitetu, zastarjelost zaliha.

Važno! Sukladno čl. 26. st. 5. Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost (Nar. nov., br. 79/13 do 41/22), manjak dobara zbog proteka roka trajanja ne može biti porezno priznat ako je porezni obveznik ta dobra nabavio tri mjeseca prije isteka otpisnog roka.

Obveza za PDV primjenjuje se na manjkove: dugotrajne materijalne imovine, sitnog inventara, sirovina, materijala, rezervnih dijelova, nedovršenih proizvoda, gotovih proizvoda i trgovačke robe. Pravne osobe koje nisu u sustavu PDV-a ili se ne smatraju poduzetnicima, oslobođeni su plaćanja PDV-a na manjkove.

O mogućnosti poreznog priznavanja manjkova iznad iznosa utvrđenog Odlukom nadležne komore, Porezna uprava je u svojoj *Uputu za sastavljanje konačnog obračuna poreza na dodanu vrijednost za 2014. godinu* (Klasa: 410-19/15-01/51, Ur. broj: 513-07-21-01/15-1, od 31. siječnja 2015.) iznijela sljedeće stajalište:

„Člankom 26. stavkom 2. Pravilnika propisano je da se kod poreznog obveznika manjkovi dobara za koje se ne tereti odgovorna osoba smatraju izuzimanjem dobara u neposlovne svrhe i podliježu oporezivanju, osim kala, rastepa, kvara i loma, a najviše do visine utvrđene odlukom Gospodarske i Obrtničke komore i manjkova dobara nastalih djelovanjem više sile. Manjkovima uslijed više sile u smislu Pravilnika, razumijevaju se manjkovi (štete) od elementarnih nepogoda (poplava, požar, potres i dr.), ratnih razaranja i provalnih krađa, do visine utvrđene temeljem očevidnika nadležnog tijela za procjenu šteta.

Prema odredbi članka 26. stavka 3. Pravilnika tehnološki manjak nastao u procesu proizvodnje smatra se porezno priznatim manjkom do visine utvrđene normativima prema vrsti djelatnosti odnosno do visine utvrđene zakonima o posebnim porezima odnosno trošarinama za proizvode koji podliježu plaćanju tih poreza. Normativi mogu biti utvrđeni od strane poduzetnika ili strukovne grupacije, a ako ih nema utvrđuje ih Porezna uprava procjenom na temelju međuovisnosti između prihoda i rashoda (primitaka i izdataka) putem normativa utroška materijala, energije, rada i drugih proizvodnih čimbenika.

Porezno priznatim manjkom, sukladno odredbi članka 26. stavka 4. Pravilnika, smatra se i manjak dobara nastao zbog neodgovarajuće kvalitete, proteka roka trajanja, kala, rastepa, loma i kvara iznad visine utvrđene odlukom Gospodarske i Obrtničke komore, ako je pri utvrđivanju činjeničnog stanja prisutan ovlašteni službenik Porezne uprave ili ako porezni obveznik raspolaže odgovarajućom dokumentacijom nadležnih tijela ili pravnih osoba o količini i vrsti preuzetih dobara koja su dana na zbrinjavanje ili uništenje.“

Za nastali *inventurnim manjak iznad porezno dopuštenog iznosa* može se postupiti *na jedan od sljedećih načina*:

- teretiti odgovornu osobu za nastali manjak;
- pripisati manjak radniku koji je ovlašten donijeti odluku o terećenju odgovorne osobe, a to nije učinio (čl. 21. st. 5. Pravilnik o porezu na dohodak);
- nastali manjak oporezivati, sukladno čl. 70. st. 1. Pravilnika o porezu na dohodak, kao izuzimanje (dohodak od kapitala) članova trgovačkog društva (vlasnika odnosno suvlasnika trgovačkog društva);
- ako upravni odbor¹, skupština trgovačkog društva ili nadzorni odbor, sukladno čl. 4. st. 7. Pravilnika o porezu na dohodak, donese odluku da se za nastali manjak neće teretiti odgovornu osobu zbog nepostojanja objektivne mogućnosti utvrđivanja osobne odgovornosti radnika, člana društva ili druge fizičke osobe, te se utvrđeni manjak evidentira na teret rashoda poduzetnika. Tako nastali rashod nije porezno priznat, odnosno uvećava osnovicu poreza na dobit.

Primjer Odluke da se za nastali manjak neće teretiti odgovorna osoba:²

Sukladno čl. 4. st. 6. Pravilnika o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 10/17 do 112/22) donosi se

ODLUKA

O EVIDENTIRANJU UTVRĐENIH MANJKOVA NA TERET RASHODA DRUŠTVA

I.

Na dan 31.12.2022. izvršen je godišnji popis zaliha robe.

II.

Popisom je utvrđen manjak 1 komada artikla „A“, nabavne vrijednosti 100,00 kn (13,27 eur).

III.

Za nastali manjak neće se teretiti odgovorna osoba zbog nepostojanja objektivne mogućnosti utvrđivanja osobne odgovornosti radnika društva, člana društva ili druge fizičke osobe, te se utvrđeni manjak evidentira na teret rashoda društva.

IV.

Na nastali manjak potrebno je obračunati PDV na tržišnu vrijednost.

Nastali manjak je porezno nepriznati rashod, odnosno uvećava osnovicu poreza na dobit.

U Zagrebu., 5. siječnja 2023.

Predsjednik skupštine²:

O osnovici PDV-a kod inventurnih manjkova u *Uputi za sastavljanje konačnog obračuna poreza na dodanu vrijednost za 2014. godinu* (Klasa: 410-19/15-01/51, Ur. broj: 513-07-21-01/15-1, od 31. siječnja 2015.) navedeno je sljedeće:

1 Člankom 272.a Zakona o trgovačkim društvima (Nar. nov., br. 111/93 do 40/19) propisano je da se statutom može odrediti da društvo umjesto uprave i nadzornog odbora ima upravni odbor.
2 Ako nema skupštine društva potrebno je staviti tekst: „Članovi društva:“ odnosno ako je 1 vlasnik „Član društva:“.

„Porezna osnovica kod manjkova

Porezna osnovica za manjkove utvrđuje se na način koji je propisan za izuzimanja dobara odnosno za isporuke u neposlovne svrhe, u članku 33. stavku 4. Zakona kojim je propisano da je porezna osnovica za isporuke iz članka 7. stavka 3. Zakona nabavna cijena tih ili sličnih dobara, a ako je ta cijena nepoznata, tada je porezna osnovica visina troškova utvrđenih u trenutku isporuke.

Međutim, ako se za nastali manjak tereti odgovorna osoba u tom slučaju porezna osnovica je tržišna vrijednost tih dobara obzirom da je člankom 33. stavkom 9. Zakona propisano da se u slučaju isporuka dobara i obavljanja usluga osobama koje su u obiteljskim i drugim bliskim osobnim vezama s poreznim obveznikom te u slučaju postojanja financijskih i pravnih veza, uključujući odnose poslodavca i zaposlenika kao i članova njihovih obitelji, veza na temelju članstva, upravljanja ili vlasništva, poreznom osnovicom smatra tržišna vrijednost ako je naknada niža ili viša od tržišne vrijednosti, a primatelj isporuke nema pravo na odbitak pretporeza u cijelosti.

Tržišnom vrijednosti smatra se ukupni iznos kojeg bi kupac ili naručitelj u trenutku isporuke dobara ili obavljene usluge prema načelu nenarušavanja tržišnog natjecanja morao platiti isporučitelju dobara ili pružatelju usluge u tuzemstvu. Ako se ne može utvrditi usporediva isporuka dobara ili usluga, tada se tržišnom vrijednosti smatra kada je riječ o dobrima, iznos koji nije niži od nabavne cijene tih ili sličnih dobara ili ako je ta cijena nepoznata, ukupna visina utvrđenih troškova u trenutku isporuke.

Ako se rashoduje dugotrajna materijalna imovina, koja nije za uporabu, i ne stavlja se u promet nego se uništava ili deponira na otpad, radi se o porezno priznatom manjku u smislu odredbe članka 26. stavka 4. i 5. Pravilnika, ako je pri utvrđivanju činjeničnog stanja prisutan ovlašteni djelatnik Porezne uprave ili ako porezni obveznik raspolaže odgovarajućom dokumentacijom nadležnih tijela ili pravnih osoba o količini i vrsti preuzetih dobara koja su dana na zbrinjavanje ili uništenje.

Ako se rashodovana dugotrajna oprema prodaje kao takva ili kao otpadni materijal, radi se o isporuci dobara koja podliježu oprezivanju.“

U slučaju kada se za nastali inventurni manjak tereti odgovorna osoba, takav manjak smatra se isporukom dobra.

Za utvrđeni inventurni manjak obveza za PDV nastaje u zadnjem obračunskom razdoblju u godini.

2. Knjiženje razlika utvrđenih popisom

U nastavku prikazujemo primjere knjiženja viškova i manjkova utvrđenih inventurom. Kod manjkova prikazuje se knjiženje manjkova na teret poduzetnika (trgovačkog društva) i na teret odgovorne osobe. Inventurni manjak na teret odgovorne osobe knjiži se na kontu 173 - Potraživanje od zaposlenih i članova društva.

Primjer 1. - Višak dugotrajne materijalne imovine

Popisom je utvrđen višak stroja. Procijenjena bruto knjigovodstvena vrijednost stroja (tržišna vrijednost takvog novog stroja, nabavna vrijednost) 4.000,00 kn, ispravak vrijednosti (istrošenost stroja) 1.700,00 kn, pa je neto vrijednost stroja 2.300,00 kn (4.000-1.700).

Knjiženje:

Opis	Konto	Duguje	Potražuje
Višak dugotrajne materijalne imovine			
Postrojenja	030	4.000,00	
Akum. amortizacija postrojenja	039		1.700,00
Inventurni viškovi	762		2.300,00

Primjer 2. - Manjak dugotrajne materijalne imovine (na teret društva)

Popisom je utvrđen manjak stroja. Bruto knjigovodstvena vrijednost stroja (nabavna vrijednost) 10.000,00 kn, akumulirana amortizacija 3.000,00 kn. Neto knjigovodstvena vrijednost stroja je 7.000,00 kn što predstavlja procijenjenu tržišnu vrijednost (bez PDV-a). PDV na manjak stroja je 1.750,00 kn (7.000 x 25%).

Knjiženje:

Opis	Konto	Duguje	Potražuje
Manjak dugotrajne materijalne imovine na teret poduzetnika			
Postrojenja	030		10.000,00
Akum. amortizacija postrojenja	039	3.000,00	
Obveza za PDV	260		1.750,00
Inventurni manjkovi	732	8.750,00	

Primjer 3. - Manjak dugotrajne materijalne imovine (na teret odgovorne osobe)

- 1) Popisom je utvrđen manjak stroja. Bruto knjigovodstvena vrijednost stroja (nabavna vrijednost) 4.000,00 kn, akumulirana amortizacija 3.100,00 kn.
- 2) Procijenjena tržišna vrijednost stroja je 1.250,00 kn (od toga PDV 250,00 kn). Za utvrđeni manjak tereti se odgovorna osoba.

Knjiženje:

Opis	Konto	Duguje	Potražuje
1) Manjak stroja			
Postrojenja i oprema	030		4.000,00
Akum. amortizacija postrojenja	039	3.100,00	
Inventurni manjkovi	732	900,00	
2) Potraživanje od odgovorne osobe za nastali manjak			
Ostali poslovni prihodi	769		1.000,00
Obveza za PDV	260		250,00
Potraživanje od zaposlenih	173	1.250,00	

Primjer 4. - Razlike u blagajni

- 1) Popisom je utvrđen višak u glavnoj blagajni 100,00 kn.
- 2) Popisom je utvrđen manjak u pomoćnoj blagajni 20,00 kn. Za utvrđeni manjak tereti se blagajnika.
- 3) Popisom je utvrđen manjak u pomoćnoj blagajni 50,00 kn. Za utvrđeni manjak tereti se društvo.

Knjiženje:

Opis	Konto	Duguje	Potražuje
1) Višak u glavnoj blagajni			
Blagajna	102	100,00	
Inventurni viškovi	762		100,00
2) Manjak u pomoćnoj blagajni na teret odgovorne osobe			
Blagajna	102		20,00
Potraživanje od zaposlenih	173	20,00	

Opis	Konto	Duguje	Potražuje
3) Manjak u pomoćnoj blagajni na teret poduzetnika			
Blagajna	102		50,00
Inventurni manjkovi	732	50,00	

Primjer 5. - Prijebaj popisnih razlika sličnog materijala

Prijebaj negativne količinske razlike s pozitivnom količinskom razlikom vrlo sličnih predmeta, za koje se opravdano može pretpostaviti da su nehotično zamijenjeni, može se priznati samo za jednaku količinu koja je manja.

- 1) Popisom je utvrđen višak materijala nabavne vrijednosti 800,00 kn, i manjak materijala nabavne vrijednosti 1.200,00 kn. Materijal u vrijednosti 800,00 kn se zamjenjuje.
- 2) Za nastali manjak u iznosu 100,00 kn tereti se poduzetnik. Na utvrđeni manjak se zaračunava PDV 25,00 kn.
- 3) Za utvrđeni manjak materijala u iznosu 300,00 kn tereti se odgovorna osoba. Na trošak nabave (koji je jednak cijeni nove nabavke) obračunava se PDV u iznosu 75,00 kn.

Knjiženje:

Opis	Konto	Duguje	Potražuje
1) Zamjena viška i manjka materijala			
Zalihe materijala	310	800,00	
Zalihe materijala	310		1.200,00
Ostala aktivna vremen. razgranič.	199	400,00	
2) Manjak materijala na teret poduzetnika			
Ostala aktivna vremen. razgranič.	199		100,00
Obveza za PDV	260		25,00
Inventurni manjkovi	732	125,00	
3) Manjak materijala na teret odg. osobe			
Ostala aktivna vremen. razgranič.	199		300,00
Inventurni manjkovi	732	300,00	
Ostali poslovni prihodi	762		300,00
Obveza za PDV	260		75,00
Potraživanje od zaposlenih	173	375,00	

Napomena: Ako se promjene na zalihama knjiže nakon odluke o popisnim razlikama, knjiženja se mogu izvršiti bez upotrebe konta 199.

Primjer 6. - Višak materijala

Popisom je utvrđen višak materijala tržišne vrijednosti (bez PDV-a) 800,00 kn.

Knjiženje:

Opis	Konto	Duguje	Potražuje
Višak materijala			
Zalihe materijala	310	800,00	
Inventurni viškovi	762		800,00

Primjer 7. - Manjak materijala, porezno dopustiv (na teret društva)

Popisom je utvrđen manjak materijala u vrijednosti 800,00 kn. Za utvrđeni manjak tereti se poduzetnik. Manjak je u okviru porezno dopuštenog kala, rasteća, kvara i loma.

Knjiženje:

Opis	Konto	Duguje	Potražuje
Manjak materijala na teret poduzetnika			
Zalihe materijala	310		800,00
Inventurni manjkovi	732	800,00	

Primjer 8. - Manjak materijala - porezno nepriznat (na teret društva)

Popisom je utvrđen manjak materijala u vrijednosti 800,00 kn za koji se tereti poduzetnik. Na utvrđeni manjak obračunava se PDV u iznosu 200,00 kn (800 x 25%). Utvrđeni manjak nije porezno dopustiv rashod.

Knjiženje:

Opis	Konto	Duguje	Potražuje
Manjak (porezno nepriznat) materijala na teret poduzetnika			
Zalihe materijala	310		800,00
Obveza za PDV	260		200,00
Inventurni manjkovi	732	1.000,00	

Primjer 9. - Manjak materijala (na teret odgovorne osobe)

- 1) Popisom je utvrđen manjak materijala knjigovodstvene vrijednosti 800,00 kn.
- 2) Za utvrđeni manjak tereti se odgovorna osoba. Na trošak nabave (koji je jednak cijeni nove nabavke) obračunava se PDV u iznosu 200,00 kn.

Knjiženje:

Opis	Konto	Duguje	Potražuje
1) Manjak materijala			
Zalihe materijala	310		800,00
Inventurni manjkovi	732	800,00	
2) Terećenje odgovorne osobe za utvrđeni manjak			
Ostali poslovni prihodi	769		800,00
Obveza za PDV	260		200,00
Potraživanje od zaposlenih	173	1.000,00	

Primjer 10. - Višak sitnog inventara

Popisom je utvrđen višak sitnog inventara tržišne vrijednosti (bez PDV-a) 900,00 kn.

Knjiženje:

Opis	Konto	Duguje	Potražuje
Višak sitnog inventara			
Sitan inventar u skladištu	350	900,00	
Inventurni viškovi	762		900,00

Primjer 11. - Manjak sitnog inventara u skladištu (na teret društva)

Popisom je utvrđen manjak sitnog inventara u skladištu u vrijednosti 100,00 kn. Na utvrđeni manjak obračunava se PDV (25%) u iznosu 25,00 kn. Za nastali manjak tereti se poduzetnik.

Knjiženje:

Opis	Konto	Duguje	Potražuje
Manjak sitnog inventara na teret poduzetnika			
Sitan inventar u skladištu	350		100,00
Obveza za PDV	260		25,00
Inventurni manjkovi	732	125,00	

Primjer 12.- Manjak sitnog inventara u skladištu (na teret odgovorne osobe)

- 1) Popisom je utvrđen manjak sitnog inventara u skladištu knjigovodstvene vrijednosti 500,00 kn.
- 2) Tržišna vrijednost (cijena nove nabavke) utvrđenog manjka sitnog inventara iznosi 625,00 kn (od toga PDV 125,00 kn). Za nastali manjak tereti se odgovorna osoba.

Knjiženje:

Opis	Konto	Duguje	Potražuje
1) Manjak sitnog inventara			
Sitan inventar u skladištu	350		500,00
Inventurni manjkovi	732	500,00	
2) Terećenje odgovorne osobe za manjak sitnog inventara			
Ostali poslovni prihodi	769		500,00
Obveza za PDV	260		125,00
Potraživanje od zaposlenih	173	625,00	

Napomena: viškovi i manjkovi ambalaže i autoguma evidentirani na računima 352 i 354 knjiže se na isti način.

Primjer 13.- Višak proizvodnje

Popisom je utvrđen višak proizvodnje (procjena prema stvarnim troškovima) u vrijednosti 800,00 kn.

Knjiženje:

Opis	Konto	Duguje	Potražuje
Višak proizvodnje			
Proizvodnja	600	800,00	
Inventurni viškovi	762		800,00

Primjer 14.- Manjak proizvodnje - porezno priznat (na teret društva)

Popisom je utvrđen manjak proizvodnje (procjena prema stvarnim troškovima) knjigovodstvene vrijednosti 800,00 kn. Za utvrđeni manjak tereti se društvo. Manjak je u okviru porezno dopuštenog kala, rastepa, kvara i loma.

Knjiženje:

Opis	Konto	Duguje	Potražuje
Manjak proizvodnje na teret poduzetnika			
Proizvodnja	600		800,00
Inventurni manjak	732	800,00	

Primjer 15.- Manjak proizvodnje - porezno nepriznat (na teret društva)

Popisom je utvrđen manjak proizvodnje (procjena prema stvarnim troškovima) knjigovodstvene vrijednosti 800,00 kn. Za utvrđeni manjak tereti se društvo. Utvrđeni manjak nije porezno dopustiv rashod.

Knjiženje:

Opis	Konto	Duguje	Potražuje
Manjak (porezno nepriznat) proizvodnje na teret poduzetnika			
Proizvodnja	600		800,00
Obveza za PDV	260		200,00
Inventurni manjkovi	732	1.000,00	

Primjer 16. - Manjak proizvodnje (na teret odgovorne osobe)

- 1) Popisom je utvrđen manjak proizvodnje (procjena prema stvarnim troškovima) knjigovodstvene vrijednosti 800,00 kn.
- 2) Za utvrđeni manjak tereti se odgovorna osoba prema stvarnim troškovima proizvodnje.

Knjiženje:

Opis	Konto	Duguje	Potražuje
1) Manjak proizvodnje			
Proizvodnja	600		800,00
Inventurni manjkovi	732	800,00	
2) Terećenje odgovorne osobe za manjak proizvodnje			
Ostali poslovni prihodi	769		800,00
Obveza za PDV	240		200,00
Potraživanje od zaposlenih	173	1.000,00	

Napomena: Viškovi i manjkovi vlastitih poluproizvoda evidentirani na kontu 610 i proizvoda na kontu 630 knjiži se na isti način.

Primjer 17.- Višak robe u skladištu (po nabavnim cijenama)

Popisom robe utvrđen je višak tržišne vrijednosti 800,00 kn. Zalihe robe na skladištu vode se po nabavnim cijenama.

Knjiženje:

Opis	Konto	Duguje	Potražuje
Višak robe			
Inventurni viškovi	762		800,00
Roba u skladištu	660	800,00	

Primjer 18.- Manjak robe u skladištu - porezno priznat (po nabavnim cijenama; na teret društva)

Popisom robe utvrđen je manjak robe u vrijednosti 800 kn. Za utvrđeni manjak tereti se društvo. Manjak je u okviru porezno dopuštenog kala, rastepa, kvara i loma.

Knjiženje:

Opis	Konto	Duguje	Potražuje
Manjak robe			
Roba u skladištu	660		800,00
Inventurni manjkovi	732	800,00	

Primjer 19.- Manjak robe u skladištu - porezno nepriznat (po nabavnim cijenama; na teret društva)

Popisom robe utvrđen je manjak robe u vrijednosti 800 kn. Obveza za PDV iznosi 200,00 kn (800 x 25%). Za utvrđeni manjak tereti se društvo. Utvrđeni manjak nije porezno dopustiv rashod.

Knjiženje:

Opis	Konto	Duguje	Potražuje
Manjak (porezno nepriznat) robe na teret poduzetnika			
Roba u skladištu	660		800,00
Obveza za PDV	260		200,00
Inventurni manjkovi	732	1.000,00	

Primjer 20. - Manjak robe u skladištu (po nabavnim cijenama; na teret odgovorne osobe)

- 1) Popisom robe utvrđen je manjak robe u vrijednosti 800 kn.
- 2) Za utvrđeni manjak tereti se odgovorna osoba. Tržišna vrijednost manjka iznosi 800,00 kn. Obveza za PDV je 200,00 kn.

Knjiženje:

Opis	Konto	Duguje	Potražuje
1) Manjak robe			
Roba u skladištu	660		800,00
Inventurni manjkovi	732	800,00	
2) Terećenje odgovorne osobe za manjak robe			
Ostali poslovni prihodi	769		800,00
Obveza za PDV	260		200,00
Potraživanje od zaposlenih	173	1.000,00	

Primjer 21. - Manjak robe (porezno priznat) u prodavaonici (na teret društva)

Popisom robe utvrđen je manjak robe u prodavaonici maloprodajne vrijednosti 1.250,00 kn. Ukalkulirana marža u prodajnoj cijeni robe je 200,00 kn, ukalkulirani PDV 250,00 kn. Za utvrđeni manjak tereti se društvo. Manjak je u okviru porezno dopuštenog kala, rasteza, kvara i loma.

Knjiženje:

Opis	Konto	Duguje	Potražuje
Manjak robe u prodavaonici			
Roba u prodavaonici	663		1.250,00
Ukalkulirana marža (RUC)	669	200,00	
Ukalkulirani PDV	664	250,00	
Inventurni manjkovi	732	800,00	

Primjer 22. - Manjak robe (porezno nepriznat) u prodavaonici (na teret društva)

Popisom robe utvrđen je manjak robe u prodavaonici maloprodajne vrijednosti 1.250,00 kn. Ukalkulirana marža u prodajnoj cijeni robe je 200,00 kn, ukalkulirani PDV 250,00 kn. Za utvrđeni manjak tereti se društvo. Utvrđeni manjak nije porezno dopustiv rashod. PDV se obračunava na nabavnu vrijednost (vrijednost nove nabavke) što u našem primjeru iznosi 200,00 kn (800,00 x 25%).

Knjiženje:

Opis	Konto	Duguje	Potražuje
Manjak robe u prodavaonici			
Roba u prodavaonici	663		1.250,00
Ukalkulirana marža (RUC)	669	200,00	
Ukalkulirani PDV	664	250,00	
Inventurni manjkovi (800+200)	732	1.000,00	
Obveza za PDV	260		200,00

Primjer 23. - Manjak robe, koja se oporezuje PDV-om 5%, u prodavaonici (na teret društva)

Popisom robe utvrđen je manjak robe koja se oporezuje PDV-om po stoti 5% maloprodajne vrijednosti 1.050,00 kn. Ukalkulirana marža u prodajnoj cijeni robe je 200,00 kn. Tržišna vrijednost manjka iznosi 850,00 kn. Za utvrđeni manjak tereti se društvo. Utvrđeni manjak nije porezno dopustiv rashod. PDV se obračunava na nabavnu vrijednost (vrijednost nove nabavke) što u našem primjeru iznosi 40,00 kn (800,00 x 5%).

Knjiženje:

Opis	Konto	Duguje	Potražuje
Manjak robe u prodavaonici			
Roba u prodavaonici	663		1.050,00
Ukalkulirana marža (RUC)	669	200,00	
Ukalkulirani PDV	664	50,00	
Inventurni manjkovi (800+40)	732	840,00	
Obveza za PDV	260		40,00

Primjer 24. - Manjak robe u prodavaonici (na teret odgovorne osobe)

- 1) Popisom robe utvrđen je manjak robe maloprodajne vrijednosti 1.250,00 kn. Ukalkulirana marža u prodajnoj cijeni robe je 200,00 kn.
- 2) Roba u maloprodaji vodi se samo u financijskom iznosu. Za utvrđeni manjak tereti se odgovorna osoba, te se PDV obračunava preračunanom stopom 0,2 (tj. 20%) što iznosi 250,00 kn (1.250,00 x 20%).

Knjiženje:

Opis	Konto	Duguje	Potražuje
1) Manjak robe			
Roba u skladištu	660		1.250,00
Ukalkulirana marža (RUC)	669	200,00	
Ukalkulirani PDV	664	250,00	
Inventurni manjkovi	732	800,00	
2) Terećenje odgovorne osobe za manjak robe			
Ostali poslovni prihodi	769		1.000,00
Obveza za PDV	260		250,00
Potraživanje od zaposlenih	173	1.250,00	

Primjer 25. - Vrijednosno usklađenje imovine

- 1) Smanjenje vrijednosti osobnih opreme zbog oštećenja u iznosu 1.000,00 kn
- 2) Ispravak vrijednosti protestirane mjenice 2.000,00 kn
- 3) Smanjenje vrijednosti materijala zbog smanjenja kakvoće 500,00 kn.

Knjiženje:

Opis	Konto	Duguje	Potražuje
1) Smanjenje vrijednosti osobnih računala			
Vrijednosno usklađenje opreme	038		1.000,00
Vrijednosno usklađenje dug.imov.	711	1.000,00	
2) Ispravak vrijednosti mjenice			
Ispr.vrij. kratkor. vrijedn. papira	119		2.000,00
Vrijedn. usklađenje vrij. papira	719	2.000,00	
3) Smanjenje vrijednosti materijala			
Ispr. vrijednosti materijala	315		500,00
Vrijedn. usklađ. zaliha materijala	713	500,00	

Napomena:

- Rashodi smanjenja vrijednosti dugotrajne imovine nisu porezno priznati osim u slučaju nastanka izvanrednog oštećenja na temelju vjerodostojne dokumentacije (čl. 22. st. 1. Pravilnika o porezu na dobit).
- Rashodi smanjenja vrijednosti zaliha i financijske imovine, sukladno čl. 10. Zakona o porezu na dobit, priznaju se u razdoblju u kojemu je imovina prodana ili na drugi način uporabljena.

3. Inventurni manjak na teret odgovorne osobe

U prije navedenim primjerima prikazali smo knjiženja inventurnih manjkova na teret odgovorne osobe (zaposlenika). Navedena se knjiženja odnose se i na zaposlenika koji je ovlašten donijeti odluku o terećenju odgovorne osobe, a to nije učinio.

Inventurni manjak odgovorna osoba može nadoknaditi na jedan od sljedećih načina:

- platiti,
- obustaviti iznos utvrđenog manjka od redovne plaće, ili
- inventurni manjak se smatra primitkom u naravi (plaćom) odgovorne osobe. Primitak u naravi (vrijednost manjka s PDV-om) smatra se neto plaćom radnika na koji se obračunavaju obvezni doprinosi, porez na dohodak i prizrez.

Ako se inventurni manjak utvrđuje kao plaća, tada je potrebno obratiti pozornost na čl. 96. st. 1. Zakona o radu (Nar. nov., br. 93/14, 127/17 i 98/19), kojim je propisano da poslodavac ne smije bez suglasnosti radnika svoje potraživanje prema radniku naplatiti uskratom isplate plaće ili nekoga njezinoga dijela, odnosno uskratom isplate naknade plaće ili dijela naknade plaće.

Primjer 26.

Za utvrđeni inventurni manjak robe u vrijednosti (s PDV-om) 1.000,00 kn tereti se odgovorna osoba. Utvrđeni manjak od 1.000,00 kn smatra se primitkom u naravi. Odgovorna osoba (iz Zagreba) ima bruto plaću 10.000,00 kn, odnosno neto plaću 7.056,00 kn. Ukupna neto plaća odgovorne osobe iznosi 8.056,00 kn (7.056,00 + 1.000,00). Plaća se isplaćuje u siječnju 2023. (tada je obračunat i utvrđeni manjak).

R. br.	Opis	Redovna plaća	Plaća u naravi	Ukupna plaća
1	2	3	4	5 (3+4)
1.	Plaća bruto	10.000,00	1.636,13	11.636,13
2.	Doprinosi iz plaće (MIO 20%)	2.000,00	327,23	2.327,23
3.	Dohodak (1.-2.)	8.000,00	1.308,90	9.308,90
4.	Osobni odbitak	4.000,00	0,00	4.000,00
5.	Porezna osnovica (3.-4.)	4.000,00	1.308,90	5.308,90
6.	Porez na dohodak	800,00	261,78	1.061,78
7.	Prizrez – 18%	144,00	47,12	191,12
8.	Neto plaća (1.-2.-6.-7.)	7.056,00	1.000,00	8.056,00
9.	Obustava za inventurni manjak	0,00	1.000,00	1.000,00
10.	Neto plaća za isplatu (8.-9.)	7.056,00	0,00	7.056,00

Napomena: na bruto osnovicu obračunavaju se i doprinosi na plaću za zdravstveno osiguranje po ukupnoj stopi 16,50%, što u našem primjeru iznosi 1.919,96 kn (11.636,13 x 16,50%).

4. Inventurni manjak na teret vlasnika (člana društva)

Ako se za inventurni manjak tereti vlasnik (član društva), tada je moguće postupiti na jedan od sljedećih načina:

- da se inventurni manjak smatra izuzimanjem vlasnika (člana društva) u naravi;
- da se inventurni manjak prebije s pozajmicom.

4.1. Inventurni manjak koji se smatra izuzimanjem vlasnika (člana društva) u naravi

Kod inventurnog manjka koji se smatra izuzimanjem vlasnika (člana društva) u naravi, obračunava se porez na dohodak od kapitala po stopi 30% (čl. 70. st. 2. Zakona o porezu na dohodak) uvećano za eventualni prizrez.

Porez na dohodak od kapitala uplaćuje se u koristi računa grada/općine prema prebivalištu poreznog obveznika – primatelja dohotka (kojeg se tereti za inventurni manjak).

U pozivu na broj primatelja se upisuje:

HR68 1910 – OIB isplatitelja – oznaka obrasca JOPPD (5 znamenki)

Osnovica za porez na dohodak od kapitala 30% (uvećano za prizrez ako ga ima) mora se izračunati koeficijentom za preračun s obzirom da se radi o porezu po odbitku, što je prikazano u nastavku.

Prizrez	Koeficijent za preračun - izuzimanje (stopa 30%)	Prizrez	Koeficijent za preračun - izuzimanje (stopa 30%)
0	1,428571429	9	1,485884101
1	1,43472023	10	1,492537313
2	1,44092219	11	1,499250375
3	1,447178003	12	1,506024096
4	1,453488372	13	1,512859304
5	1,459854015	14	1,519756839
6	1,46627566	15	1,526717557
7	1,47275405	18	1,547987616
8	1,479289941		

BESPLATNO ZA PRETPLATNIKE

SVAKODNEVNO KORIŠTENJE STRUČNE TELEFONSKE KONZULTANTSKE SLUŽBE!

Ponedjeljkom i četvrtkom od 11.00 do 15.30 sati, utorkom, srijedom i petkom od 8.30 do 13.00 sati.

www.racunovodstvo-porezi.hr

www.racunovodstvo-porezi.hr

Primjer 27.- Manjak dugotrajne materijalne imovine na teret vlasnika (člana društva) - izuzimanje

- 1) Popisom je utvrđen manjak stroja. Bruto knjigovodstvena vrijednost stroja (nabavna vrijednost) 4.000,00 kn, akumulirana amortizacija 3.100,00 kn.
- 2) Procijenjena tržišna vrijednost stroja je 1.250,00 kn (od toga PDV 250,00 kn). Za utvrđeni manjak tereti se vlasnik (član društva).
- 3) S obzirom da je vrijednost inventurnog manjka 1.250,00 kn potrebno je preračunanim koeficijentom doći do bruto primitka. Član društva ima prebivalište u Zagrebu, te se 1.250,00 kn množi s koeficijentom 1,547987616. Ukupni bruto primitak s porezom na dohodak od kapitala po osnovi izuzimanja za nastali inventurni manjak iznosi 1.934,98 kn (1.250,00 x 1,547987616). Porez na dohodak od kapitala 30% (s prirezom za Zagreb) iznosi 667,56 kn (1.934,98 x 30% = 580,49 kn porez na dohodak + 18% prireza što iznosi 87,07 kn).
- 4) Uplaćen je porez na dohodak od kapitala i prirez u iznosu 667,56 kn.
- 5) Izvršen je prijeboj potraživanja od vlasnika (člana društva) s obvezom za neto izuzimanje.

Knjiženje:

Opis	Konto	Duguje	Potražuje
1) Manjak stroja			
Postrojenja i oprema	030		4.000,00
Akum. amortizacija postrojenja	039	3.100,00	
Inventurni manjkovi	732	900,00	
2) Potraživanje od vlasnika (člana društva) za nastali manjak			
Ostali poslovni prihodi	769		1.000,00
Obveza za PDV	260		250,00
Potraživanje od vlasnika-člana društva	173	1.250,00	
3) Obračun izuzimanja			
Izuzimanje – neto primitak u naravi	269		1.250,00
Obveza za porez na dohodak od kapitala (30%) i prirez	263		667,56
Izuzimanje – bruto primitak u naravi	736	1.917,56	
4) Plaćen na porez na dohodak od kapitala (30%) i prirez			
Transakcijski račun	100		667,56
Obveza za porez na dohodak od kapitala (30%) i prirez	263	667,56	
5) Prijeboj potraživanja od vlasnika (člana društva) s neto izuzimanjem			
Potraživanje od vlasnika-člana društva	173		1.250,00
Izuzimanje – neto primitak u naravi	269	1.250,00	

**Objavite svoje
financijske
izvještaje
u RiPup-u**

Cijena: **980⁰⁰ kn + PDV**
T: **01 / 49 21 737**

- stranica B-

I. OIB. podnositelja izvješća	II. Oznaka izvješća		III. Vrsta izvješća		IV. Redni broj stranice	
	1233333333	22365	1	1/1		
1. Redni broj						1.
2. Šifra općine/grada prebivališta/boravišta	01333					
3. Šifra općine/grada rada	00000					
4. OIB stjecatelja / osiguranika	11029503356					
5. Ime i prezime stjecatelja/osiguranika	Ante Anić					
6.1. Oznaka stjecatelja/osiguranika	1001					
6.2. Oznaka primitka/obveze doprinosa	1002					
7.1. Obveza dodatnog doprinosa za MO za staž sa povećanim trajanjem	0					
7.2. Obveza posebnog doprinosa za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom	0					
8. Oznaka prvog/zadnjeg mjeseca u osiguranju po istoj osnovi	0					
9. Oznaka punog/nepunog radnog vremena ili rada s polovicom radnog vremena	0					
10. Sati rada	0					
10.1. Razdoblje obračuna od	01.01.2022.					
10.2. Razdoblje obračuna do	31.12.2022.					
10.0. Ukupni neodradeni sati rada (10.- odradeni sati rada)	0					
11. Iznos primitka (oporezivi)	1.917,56					
12. Osnovica za obračun doprinosa	0,00					
12.1. Doprinosa za mirovinsko osiguranje	0,00					
12.2. Doprinosa za mirovinsko osiguranje - II STUP	0,00					
12.3. Doprinosa za zdravstveno osiguranje	0,00					
12.4. Doprinosa za zaštitu zdravlja na radu	0,00					
12.5. Doprinosa za zapošljavanje	0,00					
12.6. Dodatni doprinosa za mirovinsko osig. za staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem	0,00					
12.7. Dodatni doprinosa za mirovinsko osiguranje za staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem - II STUP	0,00					
12.8. Poseban doprinosa za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu	0,00					
12.9. Poseban doprinosa za zapošljavanje osoba s invaliditetom	0,00					
13.1. Izdatak	0,00					
13.2. Izdatak - uplaćeni doprinosa za mirovinsko osiguranje	0,00					
13.3. Dohodak	1.917,56					
13.4. Osobni odbitak	0,00					
13.5. Porezna osnovica	1.917,56					
14.1. Iznos obračunanog poreza na dohodak	580,49					
14.2. Iznos obračunanog prireza porezu na dohodak	87,07					
15.1. Oznaka neoporezivog primitka	0					
15.2. Iznos neoporezivog primitka	0,00					
16.1. Oznaka načina isplate	5					
16.2. Iznos za isplatu	1.250,00					
17. Obračunani primitak od nesamostalnog rada (plaća)	0,00					

